

WALES **AUDIT** OFFICE
SWYDDFA **ARCHWILIO** CYMRU

Cyngor Sir Penfro

Adroddiad gan Archwilydd Cyffredinol Cymru

Asesiad Corfforaethol Rhagarweiniol – Mehefin 2010

Cyf: 346A2010

Llun trwy garedigrwydd Cyngor Sir Penfro.

Arweiniwyd Tîm Asesiad Corfforaethol yr Archwilydd Cyffredinol ar gyfer Cyngor Sir Penfro gan Non Jenkins (Arweinydd Asesu Gwelliant) a Helen Keatley (Cydgysylltydd Asesu Gwelliant) o dan gyfarwyddyd Alan Morris (Partner).

Mae arweinyddiaeth sefydlog gref, a diwylliant o welliant parhaus, yn debygol iawn o gynnal gwelliant yn y dyfodol.

**Swyddfa Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ
Ffôn: 029 2032 0500
Ffacs: 029 2032 0600
Ffôn Testun: 029 2032 0660
E-bost: info@wao.gov.uk
Gwefan: www.wao.gov.uk**

Paratowyd y ddogfen hon at ddefnydd mewnol Cyngor Sir Penfro fel rhan o'r gwaith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol, y Cod Ymarfer Archwilio ac Arolygu a'r Datganiad o Gyfrifoldebau a gyhoeddwyd gan Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Nid oes unrhyw gyfrifoldeb ar Swyddfa Archwilio Cymru (yr Archwilydd Cyffredinol a'i staff) na, lle y bo'n gymwys, yr archwilydd penodedig, mewn perthynas ag unrhyw aelod, cyfarwyddwr, swyddog na chyflogai arall yn unigol, nac i unrhyw drydydd parti.

Os gwneir cais am wybodaeth y gallai'r ddogfen hon fod yn berthnasol iddi, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae Cod adran 45 yn nodi'r arfer a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus wrth ymdrin â cheisiadau, yn cynnwys ymgynghori â thrydydd partiön perthnasol. Mewn perthynas â'r ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru (a, lle y bo'n gymwys, ei harchwilydd penodedig) yn drydydd parti perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynglŷn â datgelu neu aildefnyddio'r ddogfen hon i Swyddfa Archwilio Cymru yn infoofficer@wao.gov.uk

Cynnwys

Crynodeb	4
Rhan 1: Sut mae'r Cyngor wedi mynd ati i sicrhau gwelliant dros amser	6
Mae arweinyddiaeth gref hirsefydlog, sefydlogrwydd a gwerthoedd ymgorfforedig y Cyngor yn golygu ei fod mewn sefyllfa dda i ymateb i'r heriau hysbys y mae'n eu hwynebu	6
Mae gan y Cyngor hanes o arweinyddiaeth gorfforaethol gref a sefydlogrwydd sydd wedi sicrhau newid a gwelliant parhaus hyd yma	6
Mae cynlluniau'r Cyngor ar gyfer gwella yn seiliedig ar flaenoriaethau, gwerthoedd a safonau clir sydd wedi'u hymgorffori yn y diwylliant corfforaethol	7
Mae trefniadau'r Cyngor yn golygu ei fod mewn sefyllfa dda i ymateb i heriau hysbys	7
Rhan 2: Dadansoddi trefniadau'r Cyngor i'w helpu i wella	8
Dengys dull y Cyngor o reoli a chefnogi gwelliant gryfderau penodol o ran arweinyddiaeth a gwerthoedd	8
Arweinyddiaeth gorfforaethol gref a gwerthoedd ymgorfforedig y Cyngor yw'r ffactorau allweddol o ran cyflawni bwriadau strategol y Cyngor	8
Yn gyffredinol, mae'r modd y mae'r Cyngor yn rheoli adnoddau a phobl, a'i ddull o weithio mewn partneriaeth yn Sir Benfro, yn sylfaen dda ar gyfer cyflawni newid a gwelliant	9
Mae'r Cyngor yn atgyfnerthu rhai agweddau ar weithio mewn partneriaeth a'r modd y mae'n rheoli ei bobl a'i berfformiad ymhellach	10

Crynodeb

- 1 O dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) (2009) (y Mesur) mae'n ofynnol i'r Archwilydd Cyffredinol gynnal Asesiad blynyddol o Welliant ar gyfer pob awdurdod gwella yng Nghymru, hynny yw cynghorau lleol, parciau cenedlaethol ac awdurdodau tân ac achub.
- 2 Er mwyn bodloni'r gofyniad hwn, bydd Swyddfa Archwilio Cymru yn cynnal:

 - Asesiad Corfforaethol – adolygiad o drefniadau awdurdod i sicrhau gwelliant parhaus;
 - Asesiad o Berfformiad – i asesu p'un a yw awdurdod wedi cyflawni'r gwelliannau a gynlluniwyd ar ei gyfer.
- 3 Yn y modd hwn gellir cynnal asesiad sefydliad cyfan ym mhob cyngor mewn dull safonol. Gyda'i gilydd, bydd y ddau asesiad hyn yn sail i adroddiad blynyddol i ddinasyddion, a elwir yn Adroddiad Gwella Blynyddol.
- 4 Mae'r Archwilydd Cyffredinol wedi cyfuno ei gwaith hi, gwaith ei Harchwilydd Penodedig a gwaith rheoleiddwyr perthnasol eraill, i lywio'r Asesiad Corfforaethol. Gan mai hon yw blwyddyn gyntaf y dull gweithredu newydd, mae'r asesiad yn un rhagarweiniol a dylid ystyried yr adroddiad hwn yn adroddiad ar gynnydd.
- 5 Ym mis Mawrth 2010, nododd yr Archwilydd Cyffredinol faint yr her ariannol sy'n wynebu gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru mewn adroddiad i'r Cynulliad Cenedlaethol '*Darlun o Wasanaethau Cyhoeddus*'. Mae CLILC, CIPFA a SOLACE hefyd wedi tynnu sylw hefyd at yr effaith y gallai gostyngiadau mewn gwariant ei chael ar lywodraeth leol. Mewn tystiolaeth i Bwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus Cynulliad Cenedlaethol Cymru ym mis Mehefin 2010, nododd CLILC, 'ni ellir osgoi'r ffaith y bydd yn rhaid i bob rhan o'r sector cyhoeddus edrych ar ei gwariant presennol a'r gwasanaethau a ddarperir ganddi – ni ellir cywiro'r diffyg drwy arbedion effeithlonrwydd yn unig'. Er mwyn ymateb i'r her hon, mae'n rhaid i awdurdodau lleol gynnal adolygiad sylfaenol o'r gwasanaethau a ddarperir ganddynt a'r modd y'u cyflwynir, gan gynnwys opsiynau ar gyfer caffael mwy o wasanaethau yn hytrach na'u darparu a chydweithredu. Lluniwyd yr Asesiad Corfforaethol yn y cyd-destun hwn.
- 6 Mae'r adroddiad hwn yn nodi canfyddiadau'r Asesiad Corfforaethol yn unig a bwriedir iddo ateb y cwestiwn:

'A yw trefniadau Cyngor Sir Penfro (y Cyngor) yn debygol o sicrhau gwelliant parhaus?'
- 7 Daethom i'r casgliad bod arweinyddiaeth sefydlog gref, a diwylliant o welliant parhaus, yn debygol iawn o gynnal gwelliant yn y dyfodol.

8 Mae ein casgliad yn seiliedig ar ein hasesiad o'r cynnydd a wnaed gan y Cyngor dros amser a dadansoddiad o gryfderau a gwendidau ei drefniadau i gefnogi gwelliant. Esbonnir y casgliadau hyn yn fanwl yn Rhan 1 a Rhan 2 o'r adroddiad yn y drefn honno. Canfuwyd y canlynol:

- mae arweinyddiaeth gref hirsefydlog, sefydlogrwydd a gwerthoedd ymgorfforedig y Cyngor yn golygu ei fod mewn sefyllfa dda i ymateb i'r heriau hysbys y mae'n eu hwynebu;
- dengys dull y Cyngor o reoli a chefnogi gwelliant gryfderau penodol o ran arweinyddiaeth a gwerthoedd.

9 Gan mai ein Hasesiad Corfforaethol Rhagarweiniol yw hwn mae sawl maes lle mai dim ond gwaith cyfyngedig sydd wedi bod yn bosibl. Byddwn yn parhau i adeiladu ar hyn a monitro cynnydd yn y misoedd i ddod er mwyn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf yn ein Hadroddiad Gwella Blynyddol i'w gyhoeddi ym mis Tachwedd.

Arolygiad Arbennig

10 Yn seiliedig ar yr Asesiad Corfforaethol, nid yw'r Archwilydd Cyffredinol yn bwriadu cynnal Arolygiad Arbennig o'r Cyngor o dan adran 21 o'r Mesur nac argymhell y dylai Gweinidogion Cymru ddarparu cymorth i'r Cyngor drwy arfer eu pŵer o dan adran 28 o'r Mesur na rhoi cyfarwyddyd o dan adran 29 o'r Mesur.

Argymhellion

11 Nid yw'r Archwilydd Cyffredinol wedi gwneud argymhellion ffurfiol ar gyfer gwella i'r Cyngor o dan adran 19 o'r Mesur.

Rhan 1: Sut mae'r Cyngor wedi mynd ati i sicrhau gwelliant dros amser

Mae arweinyddiaeth gref hirsefydlog, sefydlogrwydd a gwerthoedd ymgorfforedig y Cyngor yn golygu ei fod mewn sefyllfa dda i ymateb i'r heriau hysbys y mae'n eu hwynebu

Mae gan y Cyngor hanes o arweinyddiaeth gorfforaethol gref a sefydlogrwydd sydd wedi sicrhau newid a gwelliant parhaus hyd yma

- 12** Bu Prif Weithredwr y Cyngor yn y swydd ers 1995-96 ac mae nifer o aelodau o'i uwch dîm rheoli yn swyddogion hirsefydlog. Bu'r Cyngor yn wleidyddol sefydlog ers 1995-96, wedi'i arwain gan gynghorwyr annibynnol â mwyafrif mawr.
- 13** Manteisiodd arweinwyr y Cyngor ar y cyfle a gynigiwyd gan ad-drefnu llywodraeth leol yn 1996 i sefydlu diwylliant corfforaethol o sicrhau gwelliant cynyddrannol parhaus. Mae hyn wedi'u galluogi i barhau i nodi meysydd i'w gwella a blaengynllunio i fynd i'r afael â materion a phenderfyniadau anodd tra'n cyfyngu ar nifer y gwrthwynebiadau a sicrhau gwelliant parhaus. Ymhlith yr enghreifftiau mae eu rhaglen addysg i leihau nifer y lleoedd gwag mewn ysgolion a moderneiddio ysgolion, tra'n cynnal safonau yn gyffredinol, a'u rhaglen gofal preswyl fwy diweddar i hyrwyddo annibyniaeth.
- 14** Ar 28 Medi 2009, cyhoeddodd yr Archwilydd Penodedig adroddiad archwilydd diamedd ar Ddatganiadau Ariannol 2008-09, gan gadarnhau iddynt gael eu llunio yn unol â gofynion statudol a'u bod yn rhoi darlun teg o sefyllfa ariannol a thrafodion ariannol y Cyngor.
- 15** Ar 30 Tachwedd 2009, cyhoeddodd Archwilydd Penodedig a Rheolwr Cydberthynas yr Archwilydd Cyffredinol Lythyr Blynyddol ar Ddatganiadau Ariannol, trefniadau corfforaethol a pherfformiad y Cyngor. Fe'i cyflwynwyd i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ar 5 Chwefror 2010.
- 16** Materion allweddol i'r Cyngor bryd hynny oedd y dylai barhau i wneud gwelliannau a chydabod yr angen i adolygu nifer o'i strategaethau a'i bolisïau i baratoi ar gyfer heriau a gofynion y dyfodol:
- roedd gwasanaethau yn perfformio'n dda ar y cyfan ond gellid eu gwella ymhellach drwy ddiweddarau neu egluro strategaethau a pholisïau gwasanaethau;
 - roedd trefniadau corfforaethol y Cyngor yn cefnogi'r gwaith o wella gwasanaethau ac roedd yn gwneud defnydd da o dir ac adeiladau er bod lle o hyd i wella rhai elfennau o wybodaeth rheoli perfformiad.

Mae cynlluniau'r Cyngor ar gyfer gwella yn seiliedig ar flaenoriaethau, gwerthoedd a safonau clir sydd wedi'u hymgorffori yn y diwylliant corfforaethol

- 17** Mae blaenoriaethau'r Cyngor yn glir ac mae cysylltiad agos rhyngddynt a blaenoriaethau a chanlyniadau partneriaeth y gymuned ehangach:
- Mae gan y Cyngor wyth thema flaenoriaeth i lywio ei weithgareddau a 26 o Amcanion Gwella ar draws y themâu hyn. Mae'r rhain yn darparu fframwaith a blaenoriaethau lefel uchel ar gyfer gwella yn y tymor canolig i'r hirdymor. O dan yr Amcanion Gwella hyn, mae'r Cyngor wedi nodi camau gweithredu wedi'u blaenoriaethu a nifer o dargedau i'w cyflawni erbyn mis Mawrth 2011.
 - Mae'r themâu a'r rhan fwyaf o'r Amcanion Gwella a ddewiswyd gan y Cyngor yn adlewyrchu'r rhai a gynhwyswyd yng Nghynllun Cymunedol newydd Sir Benfro. Mae'r Cynllun Cymunedol yn seiliedig ar ddadansoddiad o wybodaeth ystadegol a thueddiadau sy'n bwysig yn lleol a barn trigolion, cynghorau cymuned a grwpiau diddordeb lleol.
- 18** Er bod y themâu a'r amcanion hyn yn rhoi cyfeiriad ar gyfer gwella ymhellach, y ffactorau allweddol o ran sicrhau gwelliant parhaus yw tair egwyddor allweddol y Cyngor: canolbwyntio ar gwsmeriaid, un tîm a gwerth am arian. Mae'r egwyddorion hyn wedi'u hymgorffori yn y diwylliant a'r trefniadau corfforaethol.
- 19** Mae Safon Diwylliant Sefydliadol a Dull Rheoli'r Cyngor, sy'n nodi'r ymddygiad a ddisgwyllir gan ei swyddogion, hefyd wedi'i hymgorffori yn y diwylliant a'r trefniadau corfforaethol. Ynghyd â'r tair egwyddor allweddol, maent yn gosod fframwaith i'r Cyngor sicrhau gwelliant parhaus. Am fod y rhain wedi'u hatgyfnerthu'n gadarn dros nifer o

flynyddoedd, maent bellach wedi'u hymgorffori yng ngwaith y Cyngor o ddydd i ddydd ac erbyn hyn ystyrir mai dyma 'ffordd Sir Benfro' o wneud busnes.

Mae trefniadau'r Cyngor yn golygu ei fod mewn sefyllfa dda i ymateb i heriau hysbys

- 20** Mae'r Strategaeth Gymunedol newydd, y Cynllun Gwella, a Chynlluniau Gwella Gwasanaethau yn ystyried barn a blaenoriaethau partneriaid a dinasyddion. Aliniwyd y cynlluniau hyn i gefnogi'r Cyngor i gyflawni ei gamau gweithredu â blaenoriaeth a'i dargedau perfformiad, wyth thema â blaenoriaeth a 26 o Amcanion ar gyfer Gwella i sicrhau gwell canlyniadau ar gyfer pobl Sir Benfro.
- 21** Mae'r Cyngor yn cydnabod ei fod wedi cynnig cyfres eang o Amcanion ar gyfer Gwella ar gyfer 2010-11, yn hytrach na chanolbwyntio ei ymdrechion ar un neu ddau o feysydd, gan ei fod o'r farn bod y dull hwn yn adlewyrchu ei sefyllfa fel sefydliad a'i egwyddorion. Er bod 26 yn nifer fawr o Amcanion ar gyfer Gwella, mae'r Cyngor, mewn partneriaeth â sefydliadau eraill, yn hyderus y gellir cyflawni'r amcanion hyn a'r camau gweithredu a'r targedau cysylltiedig.
- 22** Mae'r Cyngor yn gwneud cynnydd da ar hyn o bryd o ran datblygu Cynllun Ariannol Tymor Canolig i'w gysylltu â'i gynlluniau a'i strategaethau newydd i gyflawni'r mesurau effeithlonrwydd ychwanegol sydd eu hangen arno dros y tair blynedd nesaf.
- 23** Ei nod yw cyflawni gwelliant ym mhopeth a wna drwy barhau i wneud y newidiadau cynyddrannol a darbodus arferol yn y ffordd y mae'n gweithredu fel Cyngor cyfan. Mae'r dull corfforaethol hwn yn hirsefydlog ac wedi'i ymgorffori'n dda, ac fel y cyfryw mae'n golygu bod y cyngor mewn sefyllfa dda i fynd i'r afael â heriau hysbys a sicrhau gwelliannau yn y dyfodol.

Rhan 2: Dadansoddi trefniadau'r Cyngor i'w helpu i wella

Dengys dull y Cyngor o reoli a chefnogi gwelliant gryfderau penodol o ran arweinyddiaeth a gwerthoedd

Arweinyddiaeth gorfforaethol gref a gwerthoedd ymgorfforedig y Cyngor yw'r ffactorau allweddol o ran cyflawni bwriadau strategol y Cyngor

- 24** Gyda'i gilydd, mae'r Prif Weithredwr a'r Arweinydd yn darparu arweinyddiaeth gorfforaethol gref ac yn cefnogi ei gilydd i sicrhau gwelliant parhaus yn 'ffordd Sir Benfro o weithredu'.
- 25** Mae gan y Cyngor weledigaeth strategol, cyfeiriad a gwerthoedd craidd clir a ymgorfforwyd drwyddi draw.
- 26** Mae'n canolbwyntio'n gryf ar gyflawni a chanlyniadau drwy newidiadau cynyddrannol, a ategwyd gan ei drefniadau llywodraethu corfforaethol a rheoli perfformiad, ac mae ganddo hanes da o reoli disgwyliadau a gwneud penderfyniadau anodd:
- Y Cyngor oedd un o'r rhai cyntaf yng Nghymru i ddechrau newid y ffordd yr oedd yn darparu gwasanaethau addysg i gyflawni addysg o ansawdd gwell mewn ffordd fwy effeithlon a chynaliadwy. Mae rheoleiddwyr wedi cydnabod bod ei ddull cynyddrannol o wella addysg ers 1996 wedi bod yn flaengar ac wedi'i reoli'n dda. Tra ei fod yn parhau â'i raglen o

newid addysg, hyd yma, mae wedi arwain at addysg o ansawdd gwell ar y cyfan, a ddarparwyd mewn ffordd fwy effeithlon a chynaliadwy.

- Yn fwy diweddar, mae'r Cyngor wedi cymhwyso dull tebyg i ddechrau darparu gwell gwasanaethau i'r henoed mewn ffordd fwy costeffeithiol i alluogi pobl sydd angen gofal i fyw bywydau mwy annibynnol.
 - Mae'r Cyngor yn gwneud cynnydd da i gyflawni'r rhan fwyaf o Safon Ansawdd Tai Cymru erbyn 2012. Mae'n cydnabod bod angen iddo atgyfnerthu ymhellach ei ddull o ymgynghori â thenantiaid, cyflwr stoc a chynlluniau rheoli asedau i gefnogi'r gwaith o ddarparu gwasanaethau. Mae'n cynllunio adolygiad pellach o'r trefniadau rheoli a'r taliadau gwasanaeth presennol i'r Cyfrif Refeniw Tai a thybiaethau'r Cynllun Busnes.
 - Mae'r Cyngor wedi defnyddio craffu yn effeithiol i gefnogi penderfyniadau allweddol ac mae'n cydnabod yr angen i ddefnyddio ei drefniadau craffu ac atebolrwydd i'w helpu i lywio a mynd i'r afael â heriau yn y dyfodol.
- 27** Mae'r arweinwyr yn cydnabod yr angen i gynyddu maint a chyflymder newid wrth wynebu'r heriau sydd o'u blaen, ac maent yn cydnabod pwysigrwydd ymgysylltu â phobl a chyfleu negeseuon yn effeithiol yn fewnol ac yn allanol. Bydd hyn yn arbennig o bwysig o ran helpu'r Cyngor i sicrhau gwelliant parhaus.

Yn gyffredinol, mae'r modd y mae'r Cyngor yn rheoli adnoddau a phobl, a'i ddull o weithio mewn partneriaeth yn Sir Benfro, yn sylfaen dda ar gyfer cyflawni newid a gwelliant

- 28** Mae gan y Cyngor hanes cryf o gynllunio a rheolaeth ariannol corfforaethol effeithiol, ac mae'n rheoli ei asedau a'i adnoddau eraill yn dda. Mae'r Cyngor mewn sefyllfa gref i ddatblygu Cynllun Ariannol Tymor Canolig i fynd i'r afael â phwysau ariannol yn y dyfodol. Oherwydd gostyngiadau cenedlaethol mewn gwariant cyhoeddus, mae'r Cyngor yn rhagweld bwlch ariannu sylweddol dros y tair blynedd nesaf.
- 29** Er ei fod yn cydnabod y bydd yn waith heriol, mae'r Cyngor yn ymrwymedig i gyflawni effeithlonrwydd sylweddol drwy ddileu gwastraff a symleiddio strwythurau a phrosesau mewnol. Mae pob adran wedi cynnig opsiynau ar gyfer sicrhau effeithlonrwydd yn eu gwasanaethau. Mae hyn yn helpu'r Cyngor i baratoi cynllun ariannol blaengar sy'n nodi effeithlonrwydd a gwariant lle bo'u hangen fwyaf, ac yn cysylltu adnoddau i'w blaenoriaethau ar gyfer gwella.
- 30** Ar y cyfan, mae'r Cyngor yn canolbwyntio'n gryf ar ddatblygu a defnyddio staff, gyda dull cadarn o fynd i'r afael â staff sy'n perfformio'n wael a hyrwyddo trefniadau staffio darbodus. Mae proses Adolygu Perfformiad a rhaglen Rheoli Sir Benfro y Cyngor yn cael eu mireinio ymhellach i adlewyrchu blaenoriaethau sy'n newid. Mae hyn yn cynnwys asesu ymddygiad rheolwyr ac arfarniadau 360 gradd.

- 31** Mae partneriaethau mewnol yn gweithio'n dda, ac mae gan y Cyngor syniad clir o'r hyn sydd angen ei gyflawni ar gyfer pobl Sir Benfro cyn iddo ymgysylltu'n llawn â phartneriaethau allanol.
- 32** Mae gan y Cyngor gydberthnasau da gyda'r rhan fwyaf o'i bartneriaid strategol allweddol yn Sir Benfro, ac mae'n cymryd camau cadarnhaol i wella cydweithio ag eraill. Mae'r rhain yn cynnwys y canlynol:
- Ymhell cyn sefydlu Byrddau Gwasanaethau Lleol, roedd arweinwyr y Cyngor wedi sefydlu cydberthnasau cadarn â Phrif Weithredwyr nifer o bartneriaid strategol allweddol yn Sir Benfro, ac roedd yn cyfarfod â hwy yn rheolaidd. Tra ei fod yn parhau i ddatblygu'r cydberthnasau hyn, mae'n ymrwymedig i sicrhau cydberthnasau newydd er lles gwella cydweithio i ddarparu gwasanaethau gwell a mwy effeithlon i bobl Sir Benfro.
 - Yn ddiweddar mae'r Cyngor wedi trefnu cydsecondiad arloesol o ran ei Gyfarwyddwr Gofal Cymdeithasol â'r Bwrdd Iechyd Lleol (BILI) gan fod y ddau bartner yn canolbwyntio ar atgyfnerthu'r gwasanaethau a ddarperir ganddynt i'r bobl a wasanaethant. Dull arbrolfol yw hwn, ac mae'r Cyngor a'r BILI yn ymwybodol o bwysigrwydd sefydlu trefniadau llywodraethu priodol ac annog a chefnogi arloesedd ar yr un pryd . Ceir ymrwymiad i adolygu'r trefniant hwn yn barhaus a dysgu ohono, ac awydd i rannu'r gwersi a ddysgwyd. Er mai megis dechrau y mae'r secondiad, ceir arwyddion bod y trefniant yn dechrau cyflawni bwriadau gwella gwasanaethau cadarnhaol.

- Mae Pwyllgor Rheoli Gwastraff Rhanbarthol De-Orllewin Cymru, y mae'r Cyngor yn un o'r chwech o aelodau, wedi wynebu heriau o ran cydweithio dros y blynyddoedd diweddar. Er bod y rhanbarth yn wynebu heriau parhaus a heriau newydd o hyd, mae'r cynnydd diweddar a wnaed yn awgrymu parodrwydd i gydweithio.
- Mae'r Cyngor yn awyddus i sefydlu trefniadau a swyddi ar y cyd, lle y bo'n briodol, gydag Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro, ac mae wedi llunio cynigion i wneud hynny.
- Defnyddir gwybodaeth ystadegol, a geir o fewn y Gronfa Ddata Partneriaeth Proffilio Cymunedol, i lywio cynlluniau ar gyfer y dyfodol, yn cynnwys Cynllun Cymunedol newydd y sir.
- Mae'r Cynllun Cymunedol newydd yn cynnwys mesurau y gellir eu defnyddio – os cânt eu cyfuno â mesurau boddhad dinasyddion – i ddangos pa wahaniaeth y mae gweithredoedd y Cyngor a'i bartneriaid yn eu gwneud i fywydau pobl Sir Benfro.

Mae'r Cyngor yn atgyfnerthu rhai agweddau ar weithio mewn partneriaeth a'r modd y mae'n rheoli ei bobl a'i berfformiad ymhellach

- 33** Mae'r Cyngor wedi cydnabod yr angen i roi ffocws i waith y Bwrdd Gwasanaethau Lleol i alluogi gwasanaethau cyhoeddus yn Sir Benfro i nodi lle y gallai cydweithio sicrhau effeithlonrwydd.
- 34** Gan fod y Cyngor wedi cael rhai cydberthnasau hirsefydlog cryf â phartneriaid allweddol, roedd o'r farn na fyddai sefydlu Bwrdd Gwasanaethau Lleol ffurfiol yn

ychwanegu llawer mwy o werth. Rheolir y Bwrdd Gwasanaethau Lleol gan y Cyngor, ac mae'n adolygu'r trefniadau ar hyn o bryd i weld p'un a ellir sicrhau bod gan y Bwrdd ymdeimlad cliriach o ddiben a gwell gwerth. Mae cyfarfod y Bwrdd Gwasanaethau Lleol ym mis Mehefin yn bwriadu ystyried y canlynol:

- sut y gellir datblygu'r meysydd â blaenoriaeth yng Nghytundeb Cyflawni Lleol y Bwrdd Gwasanaethau Lleol ymhellach, yn cynnwys sut y gall gyflwyno'r newidiadau ynghynt i ddarparu mwy o dai fforddiadwy yn y dyfodol agos;
 - ategu gwaith y Bwrdd Gwasanaethau Lleol drwy wahodd nifer o sefydliadau eraill i drafod dichonoldeb mabwysiadu dull 'Total Place' o helpu ei gilydd i sicrhau effeithlonrwydd drwy gydweithio.
- 35** Mae'r Strategaeth Gymunedol newydd yn nodi 20 o gamau gweithredu â blaenoriaeth ar gyfer gwella gwaith partneriaeth yn Sir Benfro. Y canlyniadau disgwylidig yw cyflawni gwell integreiddio a deialog, lleihau achosion o ddyblygu ymdrechion a lleihau costau, gwneud defnydd effeithiol o'r holl adnoddau, rheoli perfformiad ar draws y partneriaethau yn fwy effeithiol, gwella mynediad at y gwasanaethau a gwella ansawdd y gwasanaethau.
- 36** I ategu'r gwelliannau hyn i'r bartneriaeth, mae gwaith yn mynd rhagddo gan y Cyngor i atgyfnerthu agweddau ar ei drefniadau rheoli perfformiad ei hun ymhellach drwy:
- Ddatblygu mesurau canlyniad sy'n dangos p'un a yw'r Cyngor yn gwneud gwahaniaeth i fywydau pobl Sir Benfro. Mae ganddo nifer o

fesurau mewnbwn ac allbwn sy'n dangos faint y mae'n ei wneud a'i gynnydd, ond mae'n cydnabod yr angen i ddatblygu mwy o fesurau canlyniad i ddangos p'un a yw'n gwneud gwahaniaeth.

- Gwneud gwell defnydd o farn a boddhad dinasyddion, tenantiaid a rhanddeiliaid a gesglir ganddo ar draws adrannau a phartneriaethau i atgyfnerthu trefniadau cynllunio gwelliant ymhellach.
- Cysylltu cynlluniau strategol a gwella gwasanaethau â'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig newydd a chynlluniau a blaenoriaethau allweddol eraill ar gyfer gwella.

37 Mae adran Gofal Cymdeithasol a Thai'r Cyngor yn parhau i atgyfnerthu ei threfniadau rheoli perfformiad drwy ei Bwrdd Rheoli Perfformiad a thrwy gynnal adolygiadau system o rai gwasanaethau, yn cynnwys Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl, i ddarparu gwell canlyniadau ar gyfer defnyddwyr y gwasanaeth.

38 Mae'r Cyngor wedi gwella ei gydberthnasau ag Undebau Llafur yn ddiweddar ac mae'n cydnabod ei fod yn wynebu rhai heriau sylweddol o ran rheoli pobl ym meysydd Gwerthuso Swyddi a Statws Sengl. Mae hefyd yn sylweddoli bod yn rhaid iddo ddefnyddio rhai systemau yn fwy effeithiol ac adeiladu ar waith blaenorol i gysylltu gweithgarwch cynllunio'r gweithlu â'i gynlluniau ar gyfer gwella a'i gynlluniau ariannol yn enwedig ym maes Gwasanaethau Cymdeithasol.

